

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સ્વાધ્યાયકાર્ય-1

પ્રથમ વર્ષ બી. કોમ.

વિષય કોડ: BCACFN109

વિષય: એકાઉન્ટિંગ & ફાયનાન્સ - I

કુલ ગુણ: 15

પ્રશ્ન 1: નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ એક)

5*1 = 5

- (1) પટેલ, ચાવડા અને પરમાર 2:2:1ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચી લેતા સોલિસિટરની એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31 -3-24ના રોજનું તેમની પેઢીનું કાયું સરવૈયું આ મુજબ છે :

ઉધાર બાકીઓ	રકમ (રૂ.)	જમા બાકી	રકમ (રૂ.)
ઉપાડ	55,000	મૂડી	2,40,000
ફર્નિચર	40,000	અસીલ પાસેથી ખર્ચના એડવાન્સ મળેલા	20,000
મોટરકાર	1,50,000	ફીના બિલો	2,85,000
લાઇબ્રેરી પુસ્તકો	50,000	આર્ટિકલ્સ કલાર્કનું પ્રીમિયમ	10,000
ફીના દેવાદારો	90,000	બાકી ફી અનામત (તા. 1-4- 23)	27,900
બેન્ક સિલક (ઓફિસ)	30,550		
બેન્ક સિલક (અસીલ)	10,450		
રોકડ હાથ પર	1,500		
મોટરકારના ખર્ચા	20,000		
પગાર	75,900		
ઓફિસ ભાડું	30,000		
ટેલિફોન ખર્ચા	7,500		
સ્ટેશનરી ખર્ચા	12,000		
ઓફિસ ખર્ચા	10,000		
	5,82,900		5,82,900

વધારાની માહિતી:

- (1) અસીલ વતી ટેલિફોન ખર્ચ રૂ. 2,000 ભૂલથી ઓફિસ ખર્ચ ખાતે ઉધારેલ છે.
(2) પરમારની મૂડી ચાવડાની મૂડીના 75% છે અને ચાવડાની મૂડી પટેલની મૂડીના 80% છે.

- (3) આર્ટિકલ્સ કલાર્કનું પ્રીમિયમ તા. 1-4-23થી બે વર્ષ માટે મળેલું છે.
- (4) મોટરકાર પર 20 %, લાઇબ્રેરી પુસ્તકો પર અને ફર્નિચર પર 10% ઘસારો ગણો.
- (5) પરમારનો ઉપાડ ચાવડાના ઉપાડના 50% છે અને ચાવડાના ઉપાડ પટેલના ઉપાડથી 80 % છે.
- (6) ભાગીદારો એ તા. 1-4-23 થી નફો નુકસાન વહેંચણીનું પ્રમાણ બદલવાનું નક્કી કર્યું. નવું નફા-નુકસાન પ્રમાણ 1:1:1 રહેશે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તા. 31-3-24ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

- (2) સમુદ્ર વિહાર તા. 1-1-16 ના રોજ મુંબઈથી લંડનની સફરે નીકળ્યું અને તા 29-2-16 ના રોજ લંડનથી મુંબઈ પાછું ફર્યું. નીચેની માહિતી પરથી સફર ખાતું તૈયાર કરો:

કોલસાનો સ્ટોક (1-1-16 ના રોજ)	રૂ. 2,000
કોલસાનો સ્ટોક (તા. 29-2-16 ના રોજ)	રૂ. 5,000
કોલસાનો વપરાશ	રૂ. 30,000
રિપોરિંગ	રૂ. 3,000
સફરના ખર્ચ	રૂ. 31,100
મજૂરી	રૂ. 28,000
વહાણનો વાર્ષિક ઘસારો	રૂ. 48,000
નૂર પર 5% લેખે કમિશન	રૂ. 7,000
વહાણનું વાર્ષિક વીમા પ્રીમિયમ	રૂ. 12,000

દરેક સફરને અંતે રૂ. 5,000ની રકમ મરામત અનામત ખાતે લઈ જવાનો રિવાજ છે. સફરનો 20% નફો સામાન્ય અનામત ખાતે લઈ જવાનો છે. તે પછી મેનેજરને તેમનું કમિશન બાદ કર્યા પછી વધતાં ચોખ્ખા નફાના 10% કમિશન આપવાનું છે.

પ્રશ્ન 2: નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 400 શબ્દોમાં આપો (કોઈ પણ એક) 5*1 =5

- (1) સુરત ટેક્સટાઈલ મિલ્સ લી. એ પાવરલૂમ્સ રૂ. 18,00,000ના ખર્ચ ગોઠવેલી હતી. તેની પુનઃસ્થાપના રૂ. 25,00,000ની કિંમતે કરવામાં આવેલ છે. પડતરના ખર્ચમાં માલસામાન, મજૂરી અને અન્ય ખર્ચોનું પ્રમાણ 2:2:1 જૂનું બાંધકામ થયું હતું. તેના સરખા પ્રમાણમાં માલસામાનમાં 15%, મજૂરીમાં 15% અને અન્ય ખર્ચોમાં 10% નો વધારો થયો છે, રૂ. 5,000નો જૂનો માલસામાન નવા બાંધકામમાં વપરાયો, જેનો ઉપર જણાવેલ રૂ. 25,00,000 માં સમાવેશ થયો નથી, જૂના માલસામાનનું વેચાણ રૂ. 20,000માં કરવામાં આવ્યું હતું.

ઉપરના વ્યવહારો નોંધવા જરૂરી આમનોંધ લખો અને મૂડી અને મહેસૂલી ખર્ચની ફાળવણી દર્શાવો.

(2) રોયલ્ટી કરાર અને તેમાં સમાવિષ્ટ મુદ્દાઓ વિશે ચર્ચો.

પ્રશ્ન 3: નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો

1*5 =5

- (1) વરદી જથ્થો એટલે શું?
- (2) કૃષિના હિસાબોમાં કયા ખાતા તૈયાર કરવામાં આવે છે?
- (3) સામયિક ભારિત સરેરાશ એટલે શું?
- (4) લીફો પદ્ધતિ એટલે શું?
- (5) મહેસૂલી ખર્ચ વિશે જણાવો.

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સ્વાધ્યાયકાર્ય-2

પ્રથમ વર્ષ બી. કોમ.

વિષય કોડ: BCACFN109

વિષય: એકાઉન્ટિંગ & ફાયનાન્સ - I

કુલ ગુણ: 15

પ્રશ્ન 1: નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો (કોઈ પણ એક)

1*5 = 5

- (1) નાણાંકાર્ય અંગેના વિવિધ અભિગમો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (2) સંગીતાએ તા. 1 લી એપ્રિલ 2015ના રોજ એક મોટર સાજન પાસેથી હપ્તા ખરીદ પદ્ધતિથી ખરીદી કરી છે. ચુકવણીની શરતો નીચે મુજબ છે:

તા. 1-4-2015ના રોજ	રૂ. 25,000
તા. 31-3-2016ના રોજ	રૂ. 22,500
તા. 31-3-2017ના રોજ	રૂ. 20,000
તા. 31-3-2018 ના રોજ	રૂ. 17,500
તા. 31-3-2019 ના રોજ	રૂ. 15,000

દરેક વર્ષની શરૂઆતની બાકી ઉપર વાર્ષિક 20% લેખે વ્યાજ ગણવાનું છે. સંગીતાએ ઘટતી જતી બાકીની રીતે વાર્ષિક 10% ના દરે ઘસારો ગણ્યો છે. બંને પક્ષકારોના હિસાબો તા. 31

મી માર્ચના રોજ પૂરા થાય છે. ઉપરની માહિતી પરથી, સંગીતાના ચોપડે મોટર ખાતું અને સાજન ખાતું તેમજ સાજનના ચોપડે સંગીતાનું ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન 2: નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આશરે 400 શબ્દોમાં આપો (કોઈ પણ એક) 1*5 =5

- (1) મિલકત દેવાના સંચાલન સંબંધી ખ્યાલો-અભિગમો સમજાવો.
- (2) (અ) ધારોકે રૂ. 10,000 ચાર વર્ષ બાદ મળવાપાત્ર છે. જો વટાવ દર 12% અને વટાવદર દર ત્રણ મહિને એટલે વર્ષમાં ચાર વખત ($M=4$) કરવામાં આવે તો આ રોકડપ્રવાહનું મૂલ્ય શોધો.
(બ) વર્તમાનમાં રૂ. 80,000 બેંકમાં 10% ના દરે 6 વર્ષ માટે રોકવામાં આવે તો 6 વર્ષના અંતે કેટલી રકમ મળશે ?

પ્રશ્ન 3: નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો 5*1 =5

- (1) કેપિટલ રિકવરી પરિબલ એટલે શું?
- (2) પ્રણાલીગત જોખમ વિશે જણાવો.
- (3) ડિબેન્ચર એટલે શું?
- (4) બીટા પરિબલ એટલે શું?
- (5) CAPMનું પૂરું નામ જણાવો.